

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH
HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

BONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims.

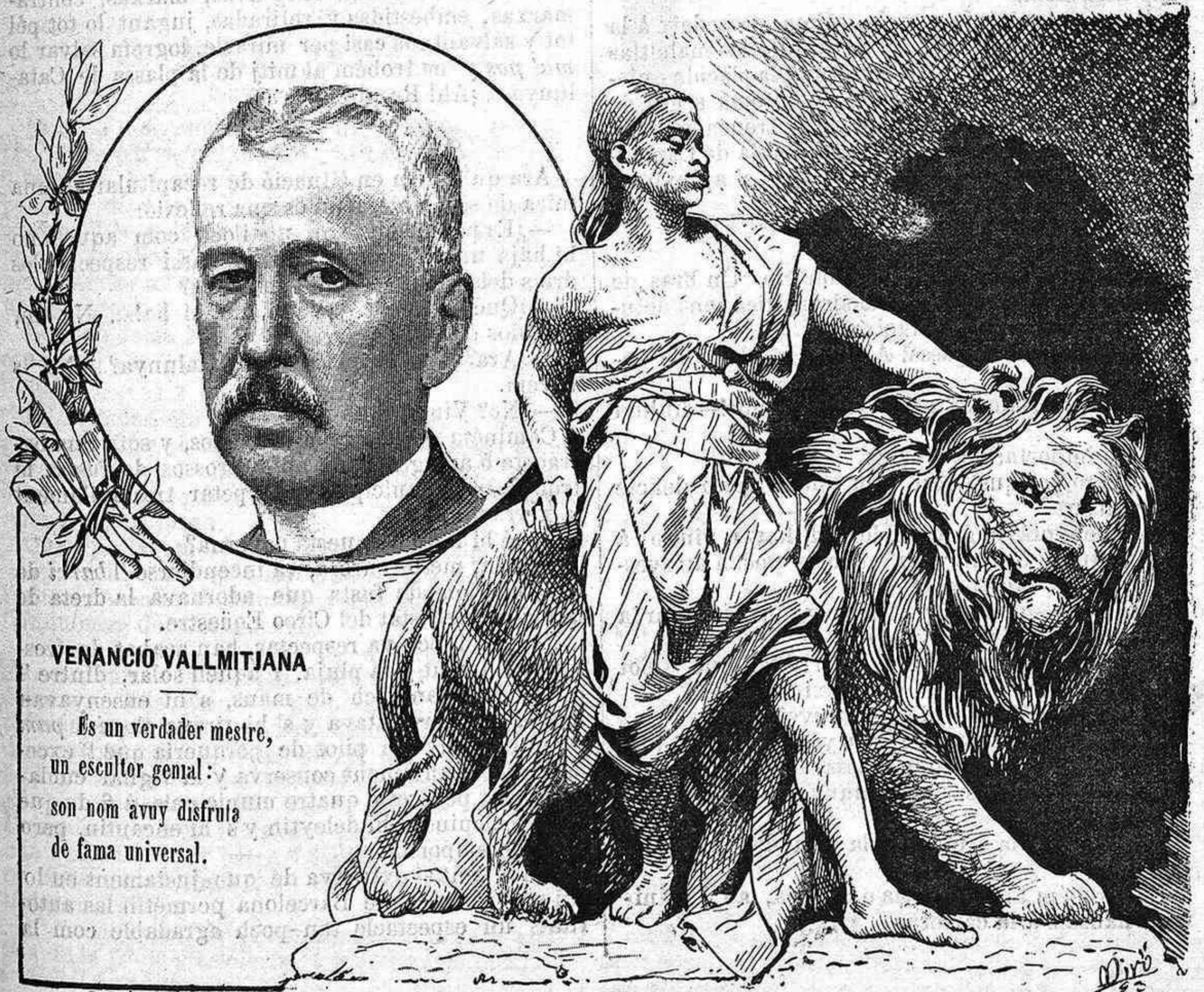
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5

CAPS DE BROT

VENANCIO VALLMITJANA

Es un verdader mestre,
un escultor genial:
son nom avuy disfruta
de fama universal.

VISTASSO

¿Qu' están molt ocupats en aquest moment?

¿No?

Donchs los convidó á fer una passejadeta. Cabalment l' hora es la més agradable: lo sol se 'n va ja á la posta y corra un ayret dols y acariciador que sembla qu' está dihent als barcelonins:

—¡Apa, respiréu!...

Además, la passejada es curta: no 's tracta sino d' arribar fins á la plassa de Catalunya, y tornar avall... suposant que pél camí no tingóm cap desgracia.

¿En marxa?

—En marxa.

* *

Ja ho veuhem; per ara no 'ns succeheix res. Crusém lo plá de la Boqueria, entre la multitud de desocupats que prenen alló com un cassino ó com una plassa de toros.

Seguím tranquilament per la Rambla de las Flors, ahont, apart dels individuos que venen gomas per las mànigas y per las carteras; los que venen lo llapicero universal y 'ls que venen pintas pel bigotí y per la barba, ningú més ens destorba 'l pas ni 'ns dóna empentas.

Al devant de la Portaferrixa sembla de moment que la excursió va á complicarse y que 'ns passarà alguna cosa; pero, fent gala de la nostra habilitat y serpentejant per entre 'ls fulanos que venen en puesto fixo y 'ls que tenen puesto fixo y no venen res, salvém lo perill y 'ns trobém sans y salvos en la Rambla dels Estudis.

Aquest tros de Rambla es altament pacífich y está bastant libre d' embrassos. No hi ha pór de cap desgracia.

Pero ¡ay!... Aixís com la calma precedeix á la tempestat, y la salut va al davant de las malalties y la ditxa va seguida del infortuni, la plácida quietut de la Rambla dels Estudis es síntoma segur de que s' acosta un lloch de trángul y trenca-colls.

Ja 'ns hi aném acostant. La Rambla de Canaletas es com l' ante-sala del perill que s' aproxima.

Un pas més y ja hi som.

* *

Pero aquest pas no podém donarlo. Un bras de ferro, aixecat en actitud melodramática, ens detura y una veu terrible rugeix:

—¡D' aquí no 's passa! Aixó es la plassa de Catalunya.

—¡Si precisament aquí volém venir!—dihem vostés.

—No importa; no 's passa.

—¿Pero per qué? ¿qu' hem comés algun delicté per ventura?

—Si senyors; lo gran delicté d' haver vingut á peu. Aquest *Spoliarium* no més poden atravesarlo 'ls que van en carruatje.

—Pero...—replican vostés, volguent fer notar la injusticia d' aquest privilegi.

—¡Basta!—contesta la veu terrible:—¡no 's pot passar! Y sino, á veure, atravéixins' hi!—

Si senyors: á veure si s' hi atreveixen.

¿Creuhem que fent lo cap viu y caminant ab una mica de brillo es possible passar de la Rambla de Canaletas á la plassa de Catalunya?

Probémho.

¿Passém per la dreta, per la part del Continental?

Ens trobém ab lo tranvía que puja, ab los animals llansats á la carrera.

¿Probém per la esquerra?

Toparém ab lo tranvía que baixa, ab la mateixa velocitat que 'l que puja.

¿Aboquémnos pél frente?

Haurém de tirarnos de cap sota las rodas de las *jardineras*, condals y baluernas de totas classes que van y venen en la direcció que 'ls dona la gana.

—No obstant, per la part dreta ara no 'n puja cap...

—No; pero ¿veuhem? per la part del Portal del Angel venen dos tranvias. Si ara atravessém, quan siguém al mitj haurém de tornar enrera.

—Esperém que aquests dos hajan passat, donchs.

—Tampoch farém res; perque llavors ens trobarém ab un altre tranvía que ¿'l veuhem allá? ara comensa la pujada.

Fet y fet, després de mil probaturas per la dreta y per la esquerra, s' adquireix lo convenciment de que lo únich que 's pot intentar es passar directament pel mitj.

Esperém que passi aquest tranvía que ara crusa l' extrém de la Rambla y llavors...

—¡Quina ocurrencia! Ara s' atura precisament al mitj del pas.

Torném á esperar. Y esperant, resulta que venen cotxes, tartanas y vehículs de tota mena, y per mor d' ells, á pesar de que 'l tranvía ja no es allí, tampoch podém passar á l' altra banda.

—¡Ara, corrém! Aquell tranvía s' ha aturat... ¡Passin!...

Y en lo moment en que anavam á passar, lo tranvía aturat emprén repentinament la marxa.

Es dir que quan l' esperan, per passar vostés darrera d' ell, s' atura, y quan vestés proban de passar veyentlo detingut, se posa á corre.

Per últim, tras mil tentativas, marxas, contra-marxas, embestidas y retiradas, jugant lo tot pél tot y salvantnos casi per miracle, logrém salvar lo *mal pas* y 'ns trobém al mitj de la plassa de Catalunya... ¡Ah! Respirém.

* *

Ara qu' estém en situació de recapitular ab una mica de serenitat, fémnos una reflexió:

—¿Es possible que en un lloch com aquest no hi haja un sol municipal que fassi respectar los drets dels infelissos que van á peu?

—¿Qué diuhem?... ¡Vaya si n' hi ha!... No un, sinó dos ó tres.

—¿Ara? ¿en la plassa de Catalunya?... No 'ls veyém.

—¿No? Vinguin ab mi.

Caminém una dotzena de passos, y sota una barracota ó amagatall fet ab destrossos de fusta, hi trobém tres municipals fent petar tranquilament la xerrada.

¿Qué hi fan en aquesta caverna?

Un dia, mesos enrera, va incendiarse 'l *barri* de construccions de fusta que adornava la dreta de la plassa, al costat del Circo Equestre.

Lo que 'l foch va respectar, han acabat de trossejarho 'l vent y la pluja. Y aquell solar, dintre 'l qual s' hi feyan joch de mans, s' hi ensenyavan fieras, s' hi retratava y s' hi tirava al *pim pam pum*, es avuy un pilot de porqueria que l' excelentísim ajuntament conserva y fa vigilar cuidadosament per tres ó quatre municipals, á fi de que 'ls barcelonins s' hi deleytin y s' hi encantin, pero no s' ho emportin.

Molta gent s' extranya de que justament en lo siti mes céntrich de Barcelona permetin las autoritats un espectacle tan poch agradable com la

existència d' aquell pilot de ruïnes carbonisades, que distan molt de recordar las dels temples pagans de Grecia y Roma.

Jo no me 'n admiro d' aquesta inconcebible tolerància. 'M limito à meditar, y meditant dich:

—Se murmura que 'l propietari (?) d' aquells terrenos es don Manuel Girona... Tinch entès que 'l nostre arcalde primer se diu Henrich y Girona y es parent de don Manel...

¿Van comprenent ara?

A. MARCH.

A CERTA CASADA XAFARDERA

SONET

Jo no comprench ben bé, D.ª Pepita,
com ab tot y tenir deu pams d' alsada,
ab sa llengua de serp enverinada
procura semblar tant y tant *petita*.

Ja sab vosté que si á parlar m' incita
puch cantarli en veu alta y ben timbrada
las gestas d' un pintor... y á la vegada
lo que fa ab lo *doctor* que la visita...

Ab aixó, sapiguent que la coneixo,
no 's fiqui més ab mi: y si acás porfia,
no 'n faré gens de cas, ja l' hi advertixo.

Sols de vosté un insult ferir'm podria,
y fora (de pensarhi 'm vé neguit)
que fes correr que soch lo séu marit.

A. MENENDEZ.

LO MEU ONCLE

Entre 'l meu oncle Quim y un servidor de vostés, lliure-pensadors tots dos, hi havia més de una diferència. En primer lloch, l' aspecte de un capellà, la vista de una iglesia, 'l pas de un enterro, qualsevol cosa de aquestas el treya de quici y 'l feya estarrufar com un gat. A mi, en cambi, 'm tenia tan sense cuydado una iglesia catòlica com una sinagoga.

Lo méu oncle era patriòtich, y jo no, perque considero que 'l patriotisme es una especie de religió.

Ell, además, era franc-masó, y jo may m' hi volgut embolicar ab una associació que sent anti-religiosa té molt de religiós, regintse per ritos, com l' escocés, lo francés, lo portugués. Per lo dels ritos jo no hi passo.

Quan parlavam de aixó 'm deya l' oncle Quim:

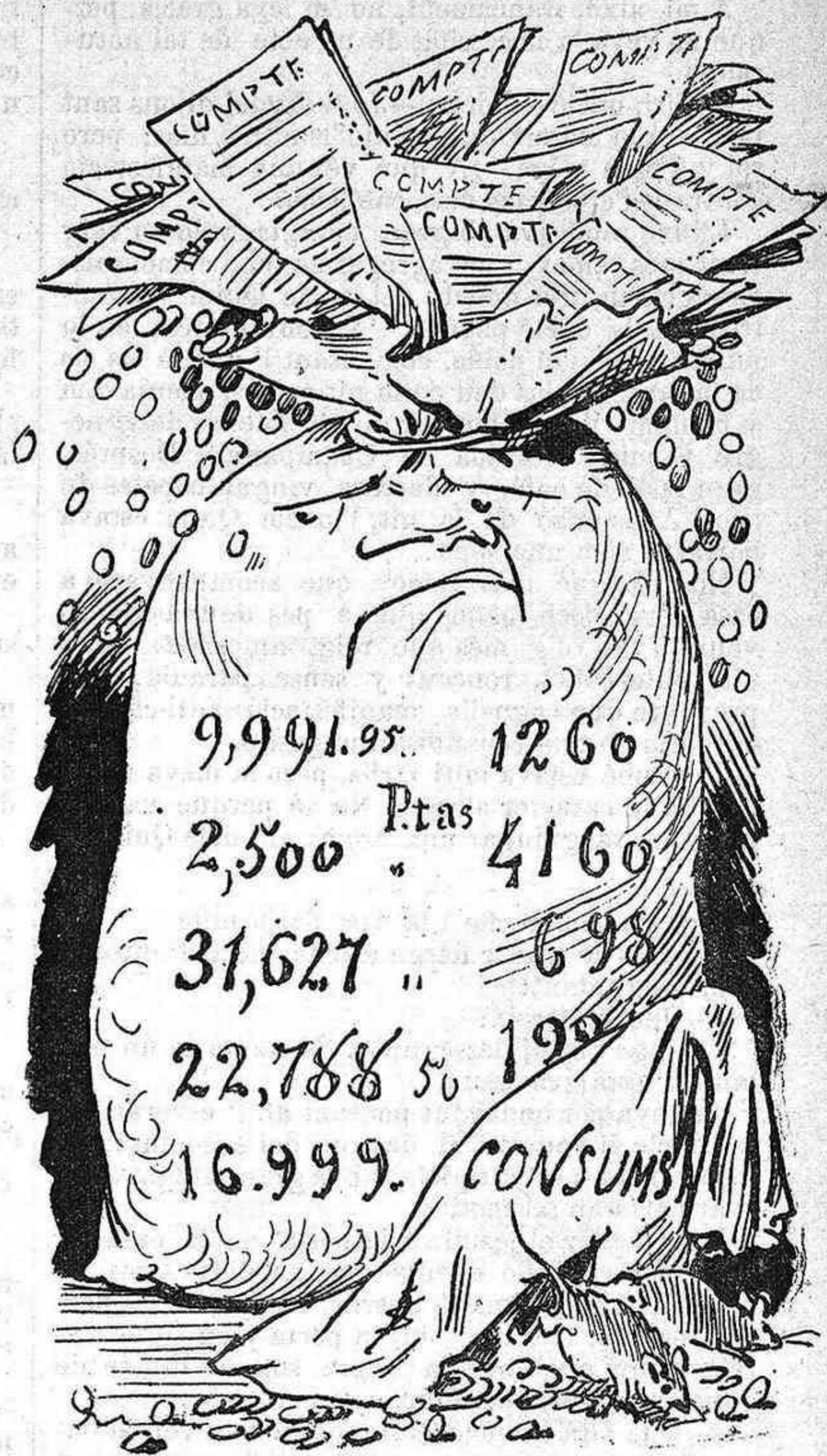
—Lo que convé es posar una religió davant de l' altra: de aquesta manera es més fácil acabar ab l' influencia del clericalisme.

—Pero oncle—li responia jo—aixó que fan vostés es lo que no m' agrada. Obrant tal com procedeixen, sembla que no 's proposan altra cosa que plantar una botiga al davant de un' altra; qüestió de competència. Además, dintre de la masoneria ho admeten tot: entre vostés fins hi ha catòlics. ¿No era franc-masó Pío IX, avants de ser papa? De manera que la fortalesa que vostés s' imaginan construhir per batre 'l clericalisme, resulta ser un castell molt flach... jo fins crech que tenen traidors á dintre.

L' oncle Quim, llavors ensalsava la missió política de la franc-masoneria, y no hi havia medi de treure 'l de aquí.

MÉS SESSIONS MUNICIPALS

(Continuació)

Sempre nous malgastos,
sempre derrotxá...

(En lo próxim número
se continuarà).

Vivia á la població un jesuita ja d' edat, á qui 'l meu oncle no podia veure ni en pintura.

Cada vegada que 's crusava ab ell per un carrer ó per un camí, murmurava entre dents:

—¡Ah, truán!...

Y després afegia:

—Ja veurás tu com aquest mestre 'l dia menos pensat me juga una trastada.

¡Qui hauria de figurarse, que al parlar aixís, estava en lo cert!

Ara 's veurá com per culpa méva 's vá cumplir la profecia.

Ens trobavam pels vols de la Senmana Santa, y 'l méu oncle vá concebir la idea de celebrar un àpat suculent la nit del dijous sant, promiscuant, es á dir, menjant carn y peix, sols pera fer burla

de las rigurosas disposicions de la Iglesia, en materia de dejunis.

A mi, aixó, francament, no 'm feya gracia, perque no veyia la necessitat de un acte de tal naturalesa.

—Miri, oncle—li deya.—Jo 'l dia del dijous sant menjaré lo mateix que menjo 'ls altres dias; pero sol y á casa méva. ¿A qué vé una manifestació contra las creencias dels católics?

Ell me replicava ab gran energia, y jo no vaig tenir més remey que agregarme als comensals. Eram cinch, tres amichs del oncle Quim y nosaltres dos. L' oncle pagava. 'Ns entaularem en lo millor hostel del poble, comensant l' ápat á las sis de la tarde. A las deu de la nit encare menjavam y bebíam. Varem buydar divuit botellas de vi negre y mitja dotzena de Champany... Després, gran tassa de café, y darrera vingan copetas de licor. A las onze de la nit, l' oncle Quim estava borratxo com una sopa.

No hi hagué més remey que acompanyarlo á casa séva poch menos que á pes de brassos. Al veure 'l tan roig, més que roig, amoratat, ab los ulls enterbolits, roncant y sense paraula, vaig preveure que aquella manifestació anti-clerical acabaria ab una espantosa indigestió.

Jo també estava mitj xirlis, pero la méva mona era de un caracter alegre. No sé perqué va passarne pel magí jugar una broma al oncle Quim.

* *

Vaig encaminarme á la casa del jesuita.

Després de trucar llarga estona, sortí l' ensotanat, preguntant:

—¿Qué s' ofereix?

—Vinga ab mí desseguida. Se tracta de un malalt qu' está gravíssim.

Ja reya per endavant pensant ab l' esverament del oncle al veure's al davant del ensotanat, ab los insults que li dirigiria, ab la gran saragata que s' armaria ab tal motiu.

Vaig deixar al jesuita á la porta de la casa del oncle, prevenintlo avants que no digués res de que jo l' hagués anat á buscar. Me prometé guardar reserva, trucá, s' obrí la porta y en breu vareig veure engolirse la negra sotana dintre de aquella fortalesa del lliure exámen.

—¿Qué farà l' oncle Quim quan se 'l veji al davant?—me preguntava.—¡Ah! estich segur que si 's trobés en la plenitud de las sévas forsas l' escanyava!... ¡Quina sorpresa tindrà!... ¡Y á veure, á veure que 'n sortirà de tot aixó!...

Desde 'l portal de la casa del davant, fent centinella esperava ab ansia 'l desenllás de l' aventura. Feya fret, y 'l jesuita tardava més de lo que havia previst á sortir de la casa.

Passaren dos horas, ne passaren tres, y 'l reve-rendero no sortia: ¿qué havia ocorregut? ¿S' hauria mort de repent l' oncle Quim al veure'l?

Per últim clarejà 'l dia, sortí 'l sol, y quan obriren la porta de la casa ahont me trobava, vaig demanar al duenyo qu' era un amich meu, que 'm fés l' obsequi de deixarme montar la guardia desde 'l balcó, detrás dels vidres. A las nou se m' aclucaren los ulls.

L' amich me rellevá, dihentme qu' en quant sortís lo jesuita m' avisaria.

A las dos de la tarde 'm despertava:

—¿Encare no ha sortit?—vaig preguntarli.

—No, noy, no: encare es dintre.

Lo jesuita no sortí fins á las sis de la tarde. Tenia aspecte de satisfacció y marxava ab aire resolt encare que pausadament.

Plé de interés corro á casa l' oncle: després de

trucar, y sense dir paraula á la criada 'm fico al seu quarto, y me 'l trobo extés al llit, groch, abatut, desencaixat, los brassos cayguts, cubert lo front de suor fret. En una de las cortinas del arcoba hi veig una estampa de la Verge clavada ab una agulla.

—¿Qué tal, oncle Quim?... ¿Cóm estém?

—Mal, noy, molt mal: em pensava que 'm moria.

—¿De veras?

—Si, fill meu, si. Y lo més extraordinari del cas es que 'l pare jesuita á qui jo no podia veure, ha tingut una revelació sobre del meu estat y m' he fet una visita.

—¿Y vosté l' ha rebut? ¿Un lliure pensador? ¿Un franc-masó com vosté? ¿Y no l' ha tirat per la finestra?

L' oncle Quim me respongué ab certa confusió:

—Veurás: es aquest un fet tan providencial... y ademés m' ha parlat del meu pare á qui conegué en altre temps... que jo... francament...

—Pero aquesta no es rahó pera rebre á un jesuita.

—Es cert; pero, noy, em trobava tan malament... ¡Y si sapiguesses ab quina abnegació m' ha estat assistint tota la nit!... Tinch la convicció de que li dech la vida, perque aquesta gent sab de tot... fins entén en medicina...

—¿Pero ell s' ha estat tota la nit aquí?

—La nit y 'l dia, fins ara fa poch que se n' ha anat, quedant en que tornaria. Com s' ha portat tan bé, l' hi convidat á esmorzar. Ha menjat aquí al costat del llit, en una tauleta, mentres jo prenia una tassa de té.

—¿Y ha menjat de peix?

—Veurás, deixat de bromas. Aquest home es un sant, y es menester respectar las sevas conviccions.

Aterrat de sentir aquestas paraulas, no obstant vaig preguntarli:

—¿Y en havent esmorzat, qué han fet?

—Hem jugat un parell de *tutis*... Després ell s' ha posat á fullejar lo breviari, mentres jo llegia un llibret qu' ell m' ha donat, y que per cert no está gens mal escrit.

—¿Un llibre piadós?

—Si y no, ó millór dit: no. Es la historia de unas missions al Africa central... un llibre de viatjes y aventuras.

Vaig alsarme de la cadira.

—¡Bona l' hem feta!... ¡Vosté s' ha convertit! ¡Vosté ha cambiat la franc-masoneria per la religió... oncle Quim! ¡No ho hauria dit may!... ¡Vosté es un renegat, un apóstata!...

—¡Tan se vall!

—Escolti... ¿y quant torna per aquí aqueix jesuita?

—No ho sé de fixo... Tal vegada torni demá.

* *

Vaig sortir del quarto del meu oncle, trayent foch pels caixals.

¡Y qué cara m' ha costat la estúpida broma per mi mateix preparada!...

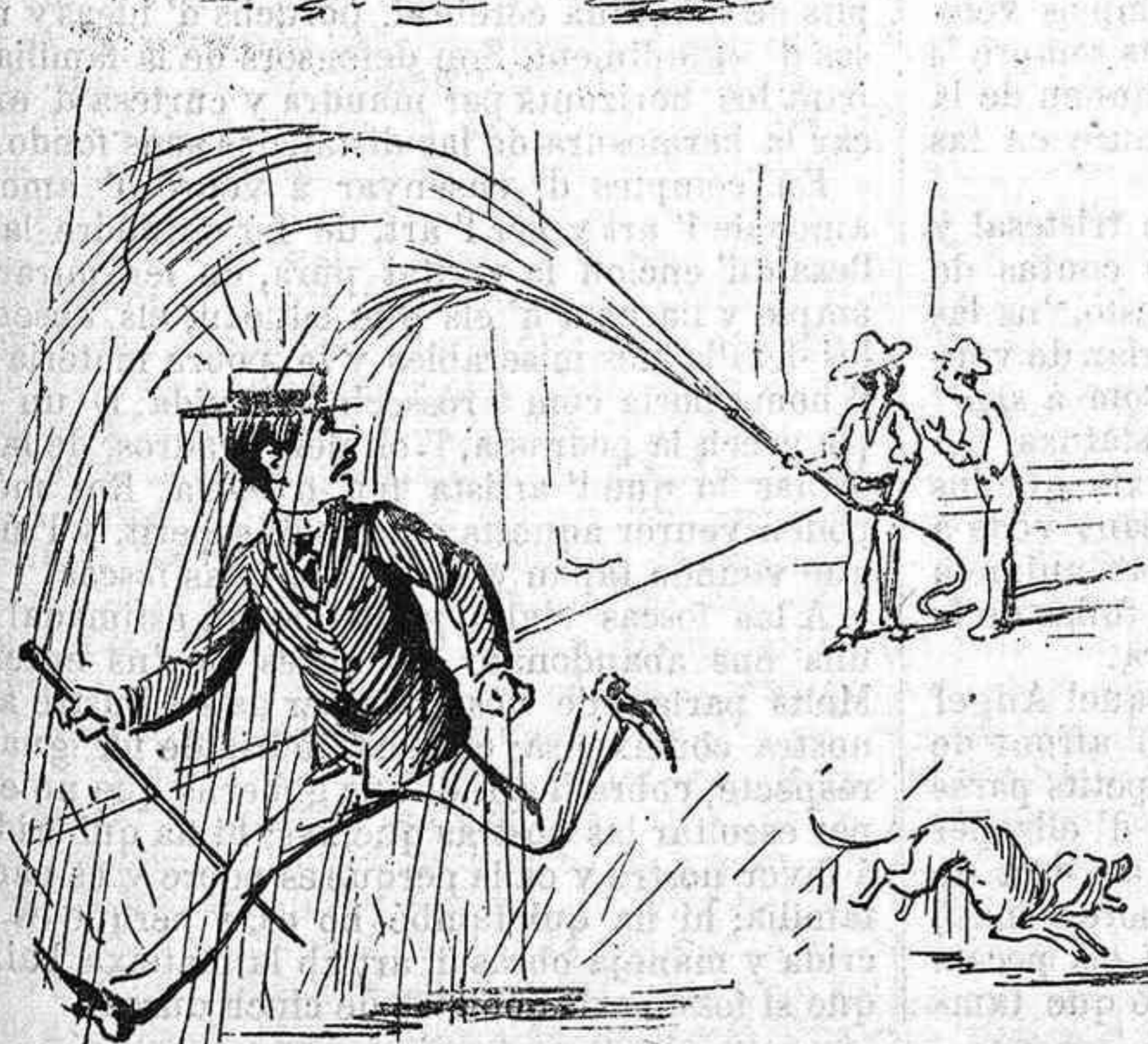
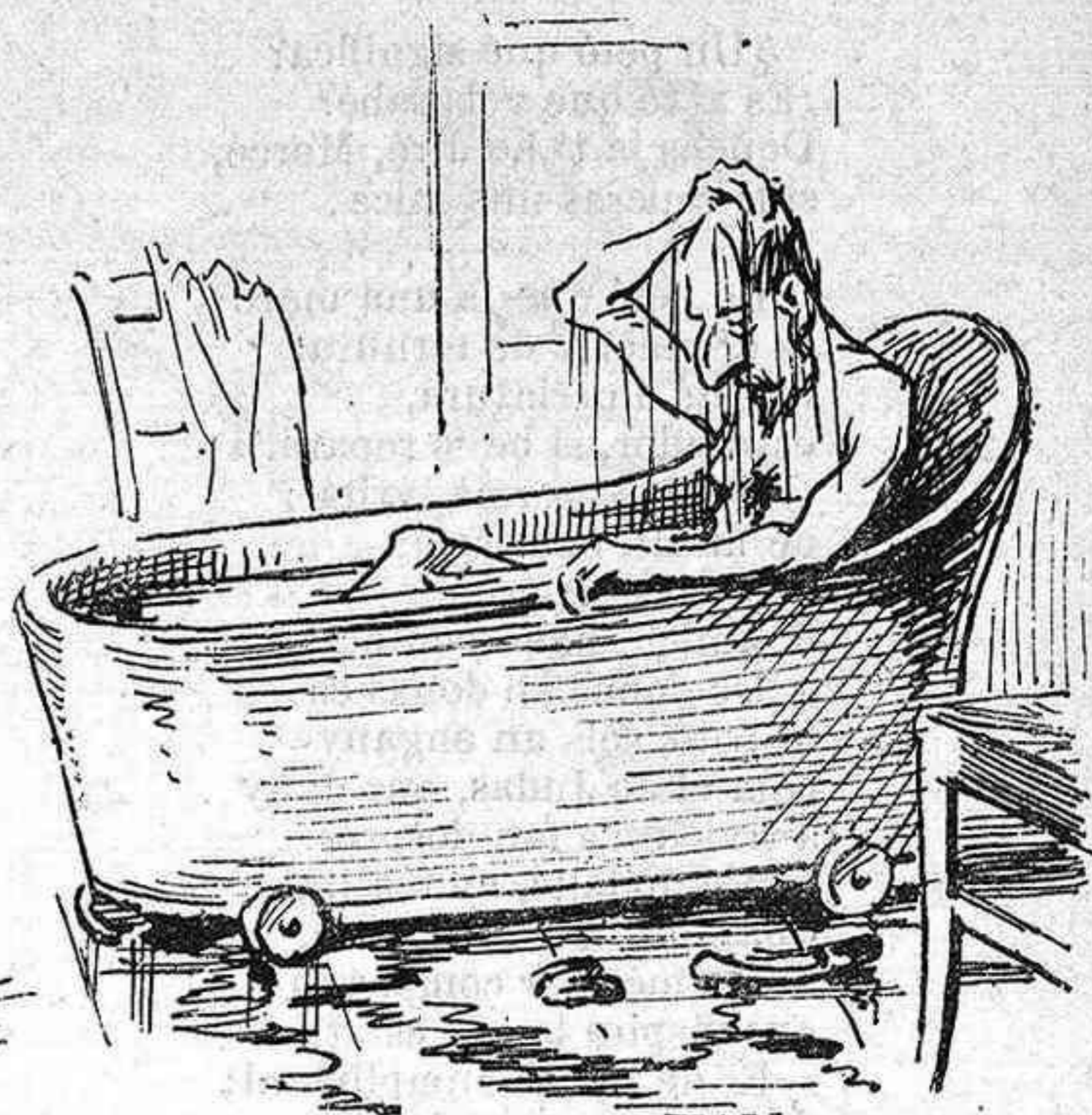
Perque es necessari saber que l' oncle Quim se 'ns ha convertit radicalment. Y no es aixó lo pitjor, sino que ha fet testament, desheredantme y deixantho tot al pare jesuita.

GUY DE MAUPASSANT.

21

BANYS

Diversos procediments pera posarse en remull

Per banyarse hi ha molts medis,
pero lo millor quin es?
Lector, mira aquests sis quadros
y ves quin t'agrada més.

PETONS

¿Un petó qué significa?
¿Es aixó que vols sabé?
Donchs ja t' ho diré, Mercé,
si t' esperas una mica.

Lo petó que fa una mare
es d' amor y de ternura;
lo petó de criatura,
es candor, si be 's repara.

Es el de germá, vritat;
de marit, exaltació;
dels avis, adoració;
d' amich, bona voluntat.

De donas ab donas es
lo petó, sols un engany
com el de Judas, que dany
á traició, 's fan després.

Als malalts, en realitat,
quan los hi fan un petó,
es no més per compassió
qu' inspira lo seu estat;

Es de nenas cúmpliment;
de joves una passió;
als vells, es veneració;
als morts, es de sentiment.

Lo d' ayment... aquest no ho sé;
pero si 'm vols creure á mi,
al moment t' ho podré dí...
¿sempre que te 'l deixis fe!

LLUIS SALVADOR.

CARTA DE UNA ESTATUA GREGA á la Venus de Milo

Excelsa Senyora de supremíssima bellesa:

Permeteu qu' una estatua modesta, nascuda en
la vostra terra clásica, vos dirigeixi la paraula.

Lo que 'ns passa ¡oh patrona de la Grecia! á n'
aquest Barcelona, ja no té espera y ens fa pujar
els colors del mármlol. Ja no hi ha istiu, ni hivern,
ni primavera. Tot l' any tenim tardó: sempre es
Novembre.

A tot temps cauhen las fullas; els pámpols vole-
yan sempre y per tot arreu; las figueras sempre 's
despullan feridas per un vent qu' en diuhen de la
moral, y rodolan esfarehidas, fins á caure en las
butxacas de certs pares de familia.

Els las recullen, ¡aquests trossets de tristesa! y
y las guardan y las enmotllan y en contas de
plantárselas al clatell, qu' es el seu puesto, 'ns las
posan allí ahont veuhen lo que no haurian de veu-
re si tinguessin ulls més honestos. Com á *sport*
qu' ells s' entenen, surten á cassá estátuas per
aquests escassos museos, ens miran aixís que 'ns
troban ab els ulls de la malicia, y posant veda á
lo que sols volen per ells, cubreixen ab animeta
petita lo fet ab ánima gran, vestint ab fullas de la
tardó lo que fou despullat de primavera.

Lo fet ab tan d' amor per Fidias, Miquel Angel
y altres pares de grans obras, tenen l' afront de
retocarho aquests que no son més que petits pares
de familia. Perque son ríchs alguns d' ells per
malmetre donas mortals, se creuhen ab dret de
poguerne malmetre de las que no 's moren may;
perque ab fullas de paper sellat tapan els pecats
dels vius, ab altres fullas volen tapan lo que tam-

bé es pensan que ho es. Tenen una vena als ulls
per la bellesa ¡pobre gent! y tenen por dels ins-
tints que se senten pels seus dintres.

¡Ah, si sapiguessin ab quin despreci 'ns els mi-
rém á n' els qu' ens veuhen luxuriosos! Quina
llástima 'ns fan! Qué miserables s' haurian vist so-
ta el blau d' aquella Grecia qu' anyoro!

Allí ¡oh Venus! sense destorbs d' homes raquí-
tichs, viviam ab santa pau la vida del aire lliure,
á sobre del ample fris veyam el cel sereníssim re-
flectantse sobre del nostre desnú, y gosavam la
suau sombra dels pórtichs sobre la frescor del már-
mol y ens sentiam en els brassos de la patria. El
poble ens duya sense fullas á n' el temple, y 'ns
estimaba sense roba, y en nostras carns no hi ve-
ya més que la carinyosa ma del artista qu' ens ha-
via concebudas y ens feya ofrena de brancas de
platejada olivera, guardant per Baco els pámpols
qu' ens portan aquesta pobre gent moderna.

¡Ay senyora! A pesar de la fulla qu' ens posan
com abrichs tenim fret en el museo. L' humitat
qu' ens corcava quant dormiam en el fons de las
ruinas; la molsa qu' ens tapava, el trepitj que sen-
tiam sobre nostre dels sigles que passavan, no ens
feyan tanta tristesa com l' ordre numerat d'aques-
tas salas llisas y claras ahont nos tenen numeradas
com á bestias meritorias, com á estátuas de cria,
per la sabia reproducció de especies mortas.

Si us hi veyessiu, vos que teniu un temple allí
á n' el Louvre ¡quina pena tindriau! Aixó sembla
una vinya, una vinya de guix sens 'l vert de la
esperansa. Fullas blancas per tot arreu, fullas de
motillo, fullas urbanas, repartidas sobre nostre per
gent poch piadosa. Lo desnú que simbolisa la ve-
ritat ha fet nosa á n' els que estiman la mentida
y 'ns veyém disfressadas per mans de mercenaris
¡las fillas de mans d' artistas! Ni la estatua de Mé-
dicis, ni l' esclau de Miquel Angel, ni 'l Narcís,
han mogut á pietat devant d' uns homes que son
d' un mármlol que té més fredor que 'l nostre! Ni
vostra excelsa bellesa, ni la clara aureola que vos
han donat los sigles, seria respectada si cayguessiu
á n' aquest poblet de casas.

Y no us penseu que aquests pares de familia si-
guin gent pobre. Ho son, si, d' esperit y curts de
grandesa y de mirada. Ni son prou amunt per mi-
rar el gran panorama sense 'l vértich de las mise-
rias dels altres, ni prou avall per sentir las admi-
raciones del poble. Son genteta mitjana disfressada
de senyors, menestralets vulgars per dintre, enso-
pits de máquina cerebral, poruchs d' ideasy man-
sos d' enteniment. Son defensors de la familia, ta-
pant los horizonts per mandra y curtesa d' expli-
car la hermosura de las distancias sens fondo.

En comptes d' ensenyar á veure l' amor, l'
amor de l' art y per l' art, de fer entendre la be-
llesa qu' enclou la veritat pura, de fer mirar per
ample y llarch á n' els que educan, els ensenyan
los detalls més miserables y la pobre materia que
l' home porta com á róssech de la vida. D' un tem-
ple grech la pedrassa, l' oli dels cuadros, de las es-
tátuas lo que l' artista feu d' esma. Res més hi
poden veurer aquests miopes d' esperit, y l' únich
que veuhen tapan y 's quedan á las foscas.

A las foscas vivim ¡obra mestra estimada! Los
uns ens abandonan: los altres no 'ns entenen.
Molts parlan de nosaltres per darse llustre ab la
nostra coneixensa; qui ens tindria de fer guardar
respecte, cobra 'l sou d' uns governs que no están
per escoltar las nostras queixas; hi ha qui cridaria
á favor nostre y calla perque es pobre y es pare de
familia; hi ha qui també ho es, y perque es rích
crida y maneja obras d' art ab la mateixa baixesa
que si fossin vils dobles de cinch duros.

Los deus de l' Olimpo ens amparin y á n' ells los donguin la familia que desitjan, y ja que no teniu braços per escombrar com fariau á tenirne, aquesta innoble fulleraca qu' ens ofega, demaneu al gran Júpiter que 'ns tregui el destorb de sobre, qu' esborri del mon la hipocressía, que respecti lo que han respectat los sigles, que no subrratlli lo que no té de subrratllarse y que deixi en pau y descans aixís á las grans obras com á vostra humil

ESTÀTUA.

RESPOSTA D' ENAMORADA

Al costat de m' aymía un jorn estava
saborint de l' amor la dolsa mel,
quan de sopte m' acut lo preguntarli:

—¿Sabs tu lo qu' es el cel?

Y ella, amatent, com si una veu divina
las paraulas dictès dintre 'l seu cor,
va respondre mirantme ab gran tendresa:

—Lo cel es nostre amor.

PISTACHO.

FOTOGRAFÍAS ÍNTIMAS

D.ª Librada Melich.

Tant si 'm creuhen, com si no 'm creuhen, es la senyora Librada la llevadora més coneguda del plá de Barcelona. No ja 'ls vehins d' Arrabal, hont té 'l seu pis espayós y gran com lo necessita una comare del seu rango, sino 'ls de la part de Ribera forman la seva parroquia, y fins pot dirse sens temor d' ofendre sa modestia, ans á riscos de proporcionarli més grossa clientela, que de riu á riu, del Besós al Llobregat, d' Horta y Sant Adriá á Sant Feliu y Espugas, del Tibidabo al mar, cap més se 'n trobaría que guanyés com ella diners á cabassos y que més crédito gosés en lo delicat càrrech de tallar llombrigos y bolcar criaturas.

Y si tothom la conegúes com jo la coneix á la senyora Librada, si la gent decent, que molta encare 'n corre, sapigués la seva vida y miracles, si las personas honradas estiguessin en lo secret de bona part dels seus negocis.... tindria doble feyna de la que ara té y quadruplicaria 'l seu capital.

No es pas estranya la conseqüencia, encar qu' al primer cop d' ull ho sembla. Ja m' explicaré, y per ferho vaig á valdre 'm de l' assentada entre 'ls dos tinguda, aprofitant totas aquellas espontáneas manifestacions sevas qu' eixian francas del seu cor, brollavan fàcils y suaus dels seus llavis y ferian mas orelles com ferro ruhent. ¿Qu' aixó es un abús de confiansa? No. Aquesta es la única manera d' escriure fotografias íntimas, l' únich procediment per abocar y extendre sobre 'l paper tot aquell munt de repugnancias que guardan ab pany y clau en lo més fondo del pit las personas hipócritas. He baixat lo cercapous de la observació astuta fins al més negre cau de la seva conciencia; si del llot ixen pestilents historias, millor que millor, potser despertin los adormits y obrin los ulls molts lluscos de conveniencia.

Dins d' aquell cos d' enorme gruixaria, incapassa de ferlo presoner cap cotilla, ab aquellas galtas plenas; ab aquell sotabarba de rector, ab sos cabells blancs que li donan cert ayre venerable, ab aquell espinguet de veu de marcat tó nasal, ab aquella mirada vaga é indexifrable pot la senyora Librada representar á la perfecció 'l pa-

TRAJE D' ISTIU

Sistema que proposém,
ab motiu de la calor,
als jovenets que segueixen
los balls de festa major.

per d' honrada mare de familia. Té l' aspecte modest, conversació tirada pero no empalagosa, mímica limitadísima, y de tant en tant deixa escapar un suspir com si recorts d' altres temps vinguessin á turbar la seva tranquil·litat d' avuy. Donchs bé, sota aquesta capa d' ingenuitat y de mansuetut s' hi belluga un cor de pantera, son cervell barrina constantment lo mal, troba delectació en la perversitat, saboreja 'l crim com qui paladeja una copa de vi ranci, y ha causat ella sola més desgracias y trastorns á Barcelona que Napoleon I á tot Europa.

Té 'l pis atapahit de trastos. La sala está guardada profusament. Quadros, miralls, flors, bronzos; tot junt, amagatzemat, reunit sens orde ni concert, delatant la falta d' elegancia, la carencia de gust, la xabacanería pretenciosa de la mestressa. La característica de la casa es l' abundancia de Sants. Láminas, estatuetas, capellas, escaparatas, la vista no sab hont enquistarse per reposar d' aquell apilotament beatífich. Y es que la senyora Librada Melich, molt despreocupada segons conta, en materias religiosas, creu en bruixas, es supersticiosa com un salvatge y deixarà que 'l platillo se li agafi y 'l llorito se li mori de fam, ans que s' apagui la xinxeta que dia y nit il·lumina l' imatge de Santa Elena.

Conegut ja 'l mon que la enrotlla, contemplém

à la dona. Y no 'ns caldrà pas fer un detingut estudi de la mateixa; fosas entre 'l doll de paraulas qu'una inagotable verbotat fá saltar de sos llavis hi trobarém llevors d' una astucia y d' una malicia infernals.

Aixi 'm parlava sentada en cómoda butaca un dia en que 'ns vejerem:

—La que tinga la meva carrera ha de ser de la màniga ample. Aném à dir que lo qu' he guanyat no tot ha sigut posant criaturas al mon. Algun qu' altre cop m' he vist precisada à fer lo contrari. ¿Y qué hi vol fer? Si li vé un pare plorant ó una mare desesperada, quan una noya ha sigut débil y 's troba en un mal pas, jo, francament, no tinch prou entranyas per negarmhi. A més, que vosté ignora las relacions qu' aixó proporciona; y una senyora d' aquellas d' upa si reb un favor d' aquesta naturalesa s' n recorda sempre mes. Y, fill meu, la qüestió es fer parroquia.

Jo ja sé que moltes personas s' esparveran, pero si vosté vejés la feyna que 'n faig, si sapigués los personatjes que m' ho demanan, una servidora no té cara per negarshi. ¿Y per qué veyám? ¡Si moltes vegadas encara no hi ha rés format! Y no 's pensi, à moltes criaturas los es un bé. Per ser unas perdudetas tota la vida, sense coneixe pare ni mare, val més que vajan al cel de correguda. ¡Angelets! ¡Si no passen cap pena!

Al principi se me 'n morian algunas de noyas d' aquestas, pero are ja hi tinch tant la má trençada qu' ab un tancar y obrir d' ulls las enllestexo.

Després, vosté ha de pensar que la qui intervé entre tants fandangos de familia y guarda secrets de tant compromís, per forsa es ben vista à tot arreu hont vaja.

Lo qu' are no dóna com avanses alló de tirar las cartás. Ja queda alguna senyora que vé à buscar la planeta, pero ab franquesa, he perdut la feyna si no la fama per tals assumptos.

De begudas per estimar, polvos de fer seguir, oracions per las cosas perdudas, d' aixó encara n' hi ha regular demanadissa.

També 'm dona bastant proporcionar colocació à algunas minyonas. Vosté compendrà qu' entre las mevas relacions s' hi troban senyors de certa edat y bona posició que buscan criadetas ó cambreras per ser cuydats ab sollicitut, amabilitat y esmero. Aixó, veu, es una de las cosas que menos empatx me dona; al fi y al cap ellas no hi van à perdre res y una servidora hi guanya. No 's cregui, moltes de las que jo he atrassat han sapigut ferse un capitalet, are las més tontas y las més lletjas no han tingut aquesta sort ó 'ls ha faltat la manya, pero, *amigo*, la meva intenció, lo meu desitj era que fessin fortuna. Si alguna acaba malament qui 'n té la culpa es lo seu mal cap, porque tota dona val tant com ella 's fá valdre.

Ja veu, donchs, si 'n toco de teclas. Prou han mirat de ferme la competencia, pero, fill meu, ho tinch tant ben montat aquest negoci que jo li asseguro qu' haurán de ben calsarse per atraparme.

—¿Pero vosté 's creu—vaig dirli sense poguer aguantar més—que ningú té ulls, que ningú té boca y ningú té mans? ¿No tem que 's fassi públich lo que 's veu, ni que s' esbombi lo que passa ni que li fassin una mala partida?

Y Donya Librada, ab estrident rialleta mofeca, 'm replicá:

—Los ulls 'ls tapo ab aixó—desclouhent lo puny mostrá dos unsas de perruca de las que ja no 'n corren—la boca ab alló—indicant un pilot de Bitllets de Banch—y las mans las atura aquell—y

senyalava un gossás xato, robust, fornit y d' afilats uyals, encadenat à pochs passos de la porta.

Heus aquí lo qu' he tret en clar de la visita feta à la senyora Melich. Vá tal com raja, pera satisfacció dels moralistas; exemple de bonas costums y consol del qui treballa catorze horas diarias per lograr una mossada de pá.

XAVIER ALEMANY.

VIDRIMS

I

Voldria que del vestit no anessis tan escotada, porque 'ls ayres de la nit poden bàtrer en tot pit y deixarte costipada.

II

Quan passis pel méu davant no apartis de mi la vista, pensa sols que pel méu sant vaig donarte no sé quant per pagar à la modista.

III

¿Qué 'ls diners me faig malbé y qué dech à molta gent? Aixó no es cert: tu sabs bé que la feyna que 't faig fé te la pago; pro al moment.

H. HERNÁNDEZ.

NOVEDATS

No varem equivocarnos: *El regreso del cacique* ha sigut un *coup manqué*. Lo *cacique* ha comprés que aquí no faria forrolla y ha *regressat* filosóficament al seu país, meditant sobre la inestabilitat de las cosas humanas.

En cambi un' obra vella, *Chateau-Margaux*, ha refrescat los llorers de la senyora Martinez y ha portat à *Novedats* numerosa concurrència.

Chateau-Margaux es una de las sarsueletas que millor van à l' aixerida triple y sens dupte la que més admiradors li ha valgut à Barcelona.

Per xó 'l públich no 's cansa de sentir-la y beu de tant en tant una copa de *Chateau-Margaux* ab la mateixa delicia que si fos per ell un néctar desconegut.

CATALUNYA

Mentres s' espera *Un viaje à Suiza*, lo simpá-tich Molas ha donat algunas funcions de sarsuela, acudint à las obras més populars del repertori.

Doña Juanita es la que s' ha emportat la palma... y 'ls aplausos.

CALVO-VICO

Ara surtim ab que si la *Bella Chiquita* no ha vingut, no es per motius de salut, com feya corre, sino porque está lligada à conseqüència del procés que li va armar la *Societat de pares de familia*, de Madrid.

¡QUAN ELL SE QUEIXA!...

—¡Vaja, que aquesta calor y aquest Ajuntament no 's poden aguantar!

Pitjor que pitjor, donchs; perque devegadas es més cansoner y entretingut un procés que una malaltia.

De tots modos, ab *El rey que rabió*, à cambi de la *Chiquita que no llegó*, y alguna representació de *Los sobrinos*, la cosa marxa y 'l teatro no pot contenir la concurrència, especialment los dias festius, en que alló sembla talment un formiguer de personas humanas.

CIRCO EQUESTRE

Han debutat los germans Riego que, segons notícias, no tenen lo menor parentiu ab aquell Riego espanyol que va proclamar la constitució l' any 20 y que ha donat nom à un famós himne.

L' un d' ells, lo petit, es un artista equestre que fa sobre l' animal alguns traballs d' algun mérit: l' altre es un domador de caballs, que 'n presenta quatre ó cinch en llibertat, fentse obehir per ells ab una docilitat que molts pares de familia no troban en los séus fills.

La gran pantomima *D. Juan de Serrallonga* ha obtingut l' éxit de sempre. Qui hi fa en ella lo gran paper, casi ni cal dirho, es la familia Onofri.

També es molt aplaudida la familia coregráfica, que amenisa l' espectacle ab remollíssim sa lero.

Participa igualment dels aplausos lo senyor Guerra, autor de la pantomima y director del *Circo*.

CONCERTS D' EUTERPE

Dimars va donarse 'l vuyté, ab una bona entrada y no poca cullita d' aplausos.

L' afició del públich à aquestas festas musicals populars, en lloch de menguar sembla que creix de dia en dia.

Pél 24 del próxim Setembre 's prepara 'l concert nové. Será l' últim, y despedida de la temporada, y anirá à benefici del jove director de la societat, lo mestre Goula (fill).

Tenim entés que serà un concert *gros* y extraordinari per més d' un concepte.

N. N. N.

LO MONOPOLI

Dedicada al meu distingit amich LL. U S.

Es trist, *ma caso en Sivilla*,
y per demés cosa estranya,
que tinguém en nostra Espanya
estancada la cerilla.

Si de las llums es lo lema
d' aquest sigle, jo 'm contristo
al pensar que encendre un misto
vé à sé avuy un gran problema.

Puig que son fets de tal mena
que per més que estém à punt,
si volém encendren un
ne gastém una dotzena.

Ademés, qui está distret
ó d' usarn' no 'n te costúm,
sempre s' ompla 'l front de fum
o be 'l ala del barret.

Sols son dignes d' admirar
per ser fets d' uns ingrediens
que 'ls quimichs més eminents
no 'ls saben analizar.

Molts s' ho prenen à la fresca
y per xo no s' amohinan,
y en lloch de mistos, traginan
l' eslabó, la pedra y l' esca.

Molt ben fet, encare poch,
al menos jo aixis ho trovo,
y que 'n gastin sols, aprobo,
per encendre 'l llum y 'l foch.

Qui vulgui cremarse 'ls dits
y espatllarse la salut
que gastis mistos d' *escut*
y puros... *escanya-pits*.

Prou está vist qu' ho entenen
al encaixans ab gran flemma
un tabaco que no crema
y uns mistos que no s' encenen.

Aixó es vici d' estancar,
y qui sab si arribarán
que al últim estancarán
fins lo paper de fumar.

Quan aixó passi, catxassa,
y no serà extraordinari
que 'ns venguin trossos de diari
y fulls de paper d' estrassa.

Ho sab qualsevol papioli
à no sé en estrém obtús:
sempre s' hi troba l' abús
allá ahont hi ha un monopoli.

Avans, ab aixó jo 'm fundo,
per cinch céntims de pesseta
compravan una capseta,
un *bagul* y fins un *mundo*
de cerillas bonas, puras,
sent ademés molt freqüent
comprarne per l' alicient
de sas vistosas figuras.

Veyam tipos especials:
polítichs, hermosas nenas,
artistas de totas menas,
toreros y generals;

Caricaturas preciosas,
capritxos, fragments d' historia,
alguna espanyola gloria...
en fi, veyam moltes cosas,

Com trossos de dramas tristos
ab text y cromo molt viu;
per xo 's deya: es instructiu
comprá una capsca de mistos.

Y si havia alguna pulla
ó algún dibuix que picava,
ó algo més que reprovaba
la Associació de la *fulla*,

era un floreixent comers
é industria que prometia:
Espanya prou competia
ab los mistos estranjers.

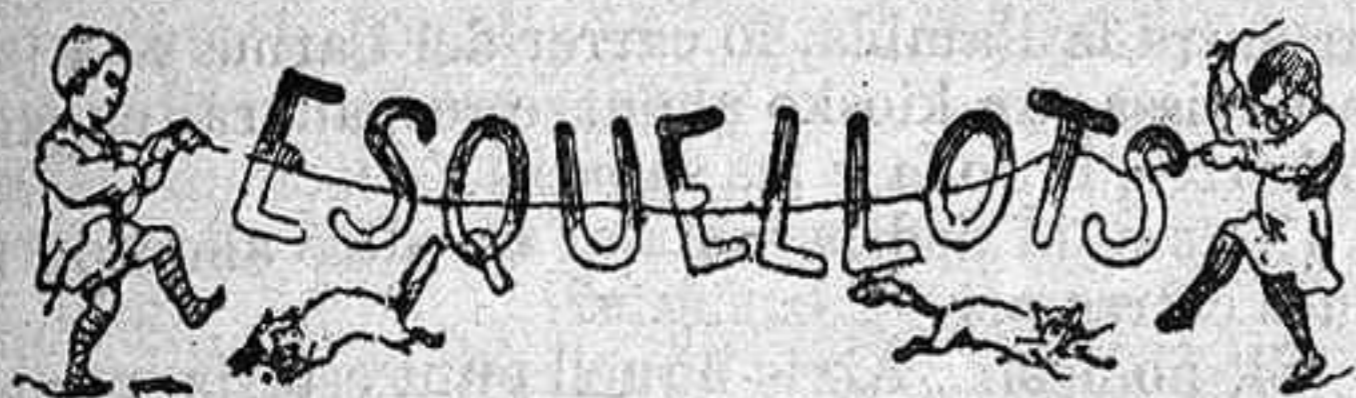
Ara sols lo que veyém
(à qui diantre se li acút)
escut sempre y mérescut
encare que no volguém,

y fins sembla que estém tristos
sense sentir la remor
del ambulant venedor
que cridava: mistos... mistos.

¡ Quánta y quánta pobrissalla
del seu producte vivia !
¡ quanta gent s' hi mantenia
com vells, donas y canalla !

Vegin si vaig errat d' oscas
al assegurar que prou
si seguim ab aquest jou,
nos quedarem à las foscas
al fi del sigle dinou.

P. TALLADAS.

Per Ajuntament generós, lo de Barcelona.

Aquí podrém tenir desatesos los serveys més essencials; pero en lo que toca á malgastar diners en superfluitats no hi ha qui 'ns passi la má per la cara.

En la sessió celebrada pel cabildo municipal la senmana passada, se tractava de donar cent duros á la caixa del Monte-pío que la guardia civil está organisant.

Fins aquí la cosa era enrahonada, y Barcelona no hi hauria tingut res que dir.

Pero á lo millor surt un concejal y proposa... ¿que no 's dongui aquesta cantitat?...

No senyors: demana que la suma de cent duros s' elevi á *cinch cents*.

Y la corporació municipal va aprobarho, sense que ningú ho impugnés en lo més mínim; ni 'ls concejals castelars que, com á tals, deuen ser partidaris del pressupost de la pau y de las economias.

En realitat, ben considerada la cosa, no ha d' extranyarse, y fins té certa filosofia.

S' explica la esplendidés dels nostres edils; ¡convé tenirlos contents als guardias civils!

De cóm l' Ajuntament de Gracia fa viatjar als poetas que 's dedican á la ignocenta cassera de *mencions honoríficas y cigalas d' argent*.

L' últim certámen verificat ab motiu de la festa major s' ha combinat d' aquesta manera:

La festa poética s' ha organisat á *Gracia*.

Las papeletas d' entrada s' han hagut de anar á recullir á *Sant Gervasi*.

Y la repartició de premis ha tingut lloch á *Barcelona*.

Ab rahó deya un *barbián* qu'á ratos la lira empunya: -¡Ab un xiquet més ens fan recorre tot Catalunya!

Demà nostre estimat company *La Campana de Gracia* publicarà el número extraordinari corresponent al mes d' Agost.

Desde ara 'ls anticipo—perque hi vist un exem-

plar y puch dirho—que *La Campana* de demà es un dels números dobles més brillants y plens d' interés que s' han publicat de molts mesos á aquesta part.

Las vuyt planas de que consta 'l periódich están materialment empedradas de dibuixos de primera, ab text ameníssim y propi de las circunstancias.

Espero que 'l llegirán, no més perque 'm diguin que no hi exagerat gens.

¡Bona l' hem feta!

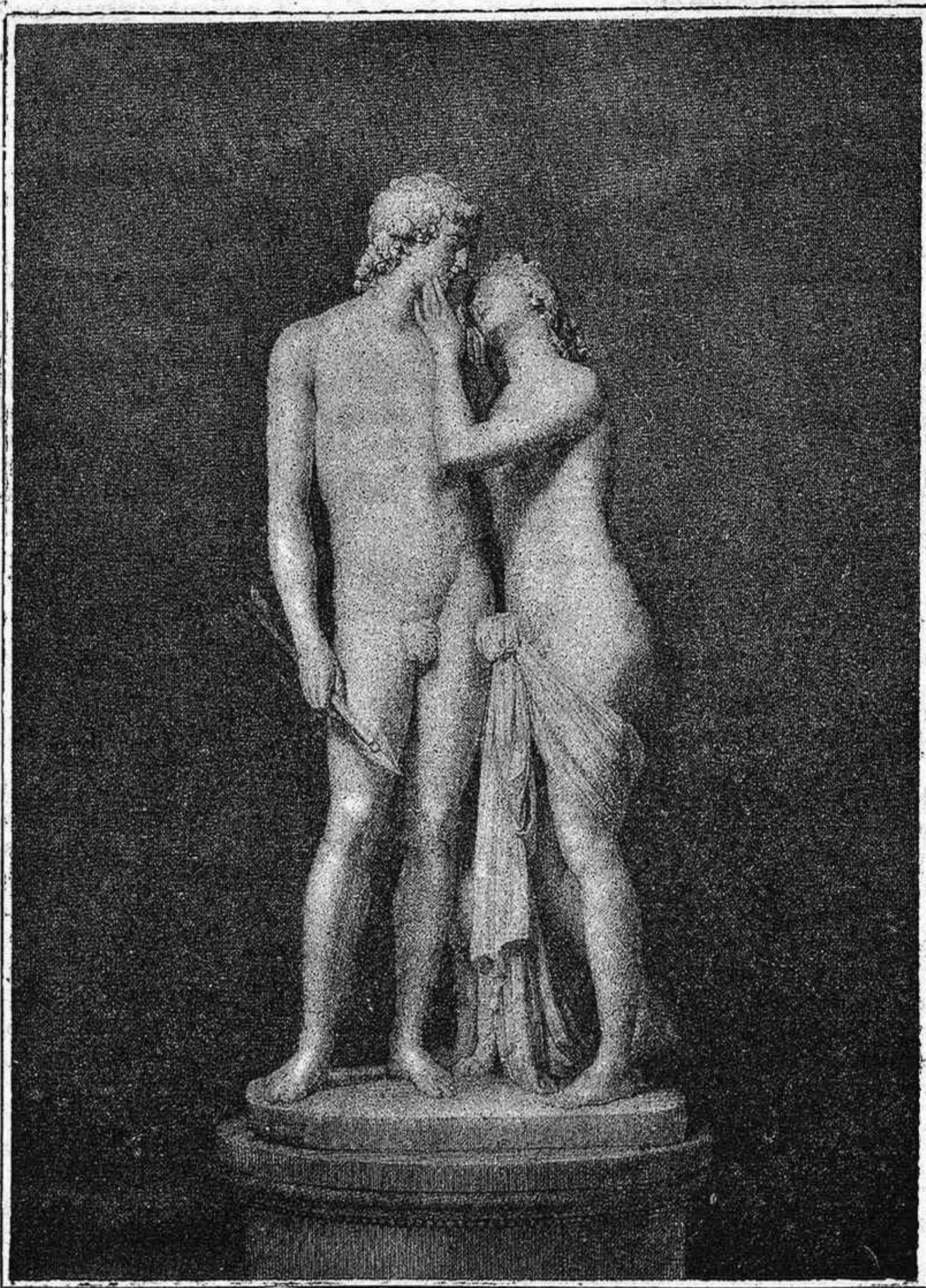
Ara diu que l' Arrendataria suprimirá 'ls puros de 10 céntims, sustituhintlos péls de 15, que serán més llarchs y més groixuts.

Desde ara m' imagino lo que passará.

Si en los puros de 10 céntims hi trobavam pi-nyols de dáttil, es de creure que en los de 15 n' hi trobarém de préssech.

Y aixís com avants diu que en alguns hi havia

PÁGINAS ARTÍSTICAS

Obra del famós artista italiá *Rafel Morghen*

(Grabador de últims del sigle XVIII y principis del XIX)

un petardo, suposo que ara fins arribarà a haver-hi un castell complet de fochs artificials.

Los barbers de Lleyda han acordat no pagar las novas matrículas, porque sembla que l' impost es massa crescut per las sévas forsas.

En altres termes; lo govern ha *afeytat* de tal modo als barbers, que ara ells se troban sense alé pera afeytar als parroquians.

Segons un' obra molt curiosa que ha publicat un *manilo*, la *dansa del ventre* procedeix de las islas Filipinas.

¡Esgarrifinse! De las Filipinas, d' uns pahissos dels quals los frares ne son los amos.

¿Qué me 'n diu d' aquests frares l' Associació de pares de familia? ¿No li sembla que hauria de pendre contra ells alguna providencia?

Parlant d' un matrimoni barceloní que fa cinquanta anys que va contraure aquest sagrament, la *Renaixensa* diu que 'l tal matrimoni atribueix la felicitat que durant mitj sigle ha disfrutat, á la circumstancia d' haver sigut celebrat davant del papa y benehit per ell.

¡Hola, hola! ¿Qué volen dir ab aixó? ¿qué 'l papa sab més de casar que 'ls capellans rasos?

Convindria aclarir la cosa, porque la felicitat doméstica es un assumpto importantíssim, y si á Roma casan més bé que en llech,

tractant d' aquest sagrament,
¡cap á Roma falta gent!

Bromas del nostre municipi.

Los vehins del carrer de la Creu cuberta 's queixaren de que la font de dos brochs que tenian pél séu servey era insuficient.

La corporació municipal va dir que tenian rahó y per arreglarho bé ¿qué fa?

Mana arrencar la font de *dugas* aixetas y n' hi fa posar un' altra.... que no més ne té una.

L' únich consol que á aquells vehins los queda es que aquesta *reforma* resulta barata.

No més costa 1,300 pessetas.

¿Se 'n recordan de la célebre qüestió del café artificial?

Varen descobrirsen á Barcelona sis ó set fàbricas, y á pesar del temps transcorregut, encare no s' ha pres cap resolució referent al assumpto.

Pero lo més salat es que últimament á Sevilla s' ha trobat també una fàbrica de la mateixa sustancia *alimenticia*, y 'l governador d' allí diu que no vol determinar res fins que sábiga qué decideix lo de Barcelona.

De manera que ja 'ns podém posar á dormir, si volem esperar lo fi del conflicte.

Lo governador de Sevilla esperant la resolució del de Barcelona.

Y 'l de Barcelona ara probablement esperarà la del de Sevilla.

¡Calculin si 'n pot ser aixó de llarch!

Llegeixo:

«La policia ha detingut á una noya de 18 anys que s' ha escapat de casa séva sis vegadas.

¡Sis vegadas!

¡Pues no gasta mala táctica!

¡Ja hi deu tenir certa práctico!

En fugir ¡ey!

S' ha sollicitat permís del Ajuntament per insta-

lar entre la Rambla, lo carrer del Carme y la Porta-ferrissa, un kiosko ahont se respallarà, pagant, lo barret, la roba y las sabatas.

¿No s' n' hi podria instalar un altre ahont hi hagués catres per fer la siesta?

¡Si, homes!.... Aixís aquell punt estaria més embrassat y la gent hauria de tranzitar per dalt dels arbres.

O per las clavegueras.

La rassa dels que dejunan, aguantant llargas temporadas sense menjar res, ni una trista molla de pa; la rassa dels Succis, dels Tanners y dels Merlatis acaba de augmentarse ab un nou exemplar curiosíssim.

Aquest fulano resideix als Estats Units, y 's compromet á fer la operació, que vaig á contarlos, valentme del seu mateix llenguatje.

*

**

—«Senyors—ha dit—jo 'm comprometo á tancar-me dintre de un ataut, permetent que se 'm enterri sis peus dessota terra. Inmediatament, després de la meva inhumació, se sembrará ordi damunt de la meva sepultura, y quan l' ordi haja crescut y granat, y las espigas estiguin maduras, llavors que se 'm desenterrí y jo encare seré viu.»

Aquest exercici maravillós, incomprendible, es la base de una juguesca.

*

**

Jo crech una cosa.

Y es que al dejunador, cas que al desenterrarlo encare se 'l trobi viu, se li ha de permetre una cosa.

Deixarli menjar dintre de un morralet tot l' ordi que s' haja sembrat sobre la seva sepultura.

S' haurá guanyat aquest pinso.

L' Ajuntament de Barcelona ha resolt entaular recurs d' alsada contra l' acort del govern limitant á una curta temporada la matansa dels tocinos.

Trobém molt acertat l' acort del Ajuntament.

Sempre que 'ls ministres tractin de ficarse hasta ab lo que menjém, es necessari que li sapiguém respondre, ab un sol mot:

—¡Butifarra tot l' any!

Un exemple de com va la justicia á Espanya, 'l dona actualment l' Audiencia de Málaga, instalada en una casa de lloguer, y obligada á mudar de casa, per deure al amo del edifici, la friolera de 11,000 duros.

¡La justicia deshauciada!....

¡Y diguin després que no es la nostra Espanya lo pais més pintoresch del mon!....

A Sant Andréu de Llavaneras va morir l' altre dia una dona nascuda 'l primer de Octubre de 1786. Contava, donchs, la friolera de 107 anys.

Lo rector del poble devia dir:

—¡Al últim hi has caygut!.... ¡Gallina vella fa bon caldo!

Un príncep de Sajonia, anomenat Max, ha acordat renunciar á las pompas mundanas, professant en una casa religiosa.

No té més que 23 anys. Estava enamorat com un boig de una dona del poble, y l' emperador Guillém, que 'n tot se fica, va oposarse á aquest casament.

De aquí ve que 'l príncep, al veures contrariat haja decidit ferse la corona.

LAS DONAS DE PARÍS

—A lo menos—dirá —ja que nom' hi pogut casar ab ella, la podré confessar, sense que l' emperador Guillém se m' hi fiqui.

A lo menos aquesta situació resulta ben desembrassada.

Un periódich de Gijón, dona compte de una errada de imprenta graciosíssima.

Diu aixís:

«Un comerciant resident aquí ha rebut un telegrama concebut en aquests termes:

»En el vapor *Pilar* van *millones*; pasar á recojerlos.»

L' expedidor del telegrama havia telegrafiat:

«En el vapor *Pilar* van *melones*; pasar á recojerlos.»

A Bayona (Fransa), s' ha inaugurat una plassa de toros.

Aixó demostra que en la vehina República và propagantse l' afició al espectacle nacional.

Pero 'ls francesos hi entenen poch en materia de toros. Cada vegada que un *bicho* enganxa un caball, s' arma un escándol de primera. De manera que 'ls picadors han de clavar la pica desde una hora lluny.

Lo mateix succeheix ab la sort de matar.

Si 'l toro no cau á la primera estacada, xiulets segurs. Aixó sí: l' estocada 's pot donar á qualsevol siti: á las costellas, á las camas, al ventre... en aquest punt no miran prim.

Las corridas espanyolas traduhidas al francés farán un efecte idéntich al dels plats de la cuyna francesa traduhits al espanyol.

S' hi troba sempre un gust extrany y poch agradable.

Baix la presidencia honoraria del marqués de Comillas, s' ha constituhit á Caldetas un círcul popular.

Naturalment, lo círcul popular servirà per pagar los actes de devoció.

Es precis no confondre las cosas. No sigués cas que algú cregués que havia de servir per pagar dividendos als accionistas de la Trasatlántica.

Aquests ja poden esperar, que fins al dia del judici, bé hi arribarán.

En un wagó de ferro-carril:

—Senyora—pregunta un passatjer—¿la incomoda 'l fum?

Fot. Rentinger.—Paris

MLLE. HARTMAN

Se la veu sempre sola en lo *Bois de Boulogne*. Com artista es de segon ordre; pero com á dona... com á dona ja la veuen: es de *primera*.

—Segóns y conforme si 'l cigarro que ha d' encendre es de la Habana, no senyor, no m' incomoda; ara si es de la Tabacalera, fássim l' obsequi de guardársel pera després del viatge.

CUENTOS

—Vamos á veure, doctor; ¿lo meu oncle 's mor ó no 's mor?

—¡Y cá s' ha de morir!... Lo qu' es per ara té nna salut capás de resistir totas las mévas medicinas!

En lo ball que doná una marquesa, l' Arturito s' acosta á la senyora de la casa, que vá tota'escotada, y després d' espremer l' ingeni buscant una nova galanteria, li diu mirantli 'ls brassos:

—¿Sab, marquesa, qu' está admirablement vacunada?

La senyora li respón:

—Mil gracias, en nom del méu metje.

Dos culs de garito que 's troban veranejant en nn establiment ahont se juga fort, surten al camp á pendre l'

ayre, en lo moment en que 'l sol se 'n vá á la posta.

—Mira tu—diu un d' ells senyalant una hermosa pradera—¿quin tapete vert més hermós!

—Es veritat—respon l' altre ¿Y aqueix sol? ¿No es veritat que sembla una moneda d' or que cau sobre la taula?

Medicamentos del Dr. WOOM

Aixerop lactifich, per aumentar la cantitat y millorar la qualitat de la llet. Utilíssim per mares y didas.

Aixerop pectoral, pera curar tota classe de tos.

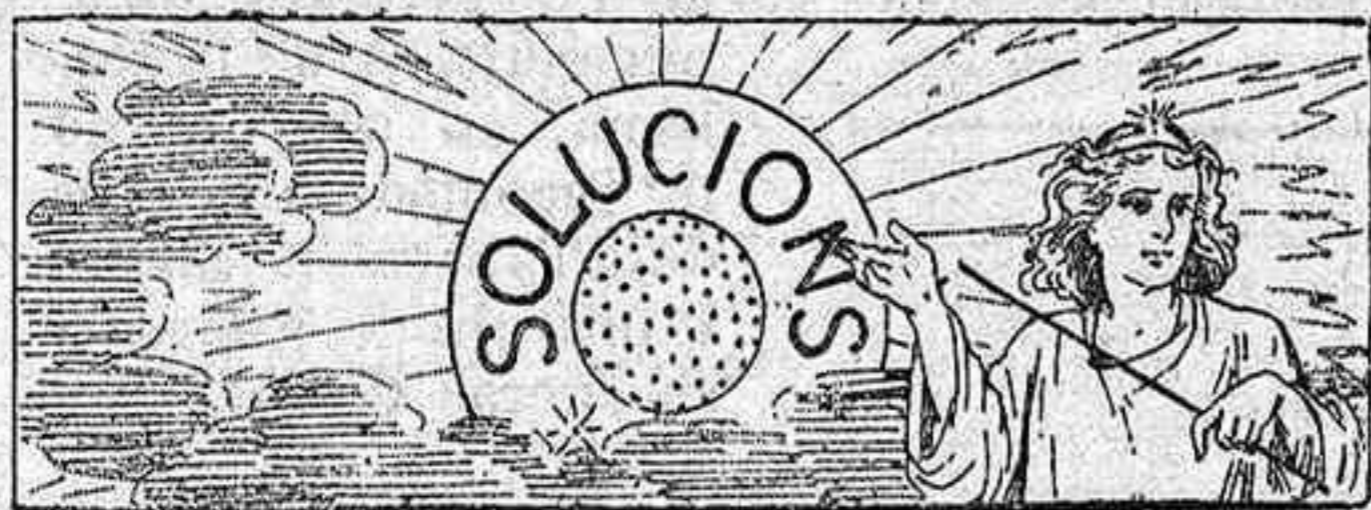
Aixerop antidiarreich estomacal, per curar las diarreas y malalties de ventrell.

UNICH DEPÓSIT:

AIXEROPERIA DEL

DR. GENER

Petrizol, 2, Barcelona

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.^a XARADA *Xa-co-la-ta*.
 2.^a ID. 2.^a—*Sal-do-ni*.
 3.^a SINONIMIA.—*Tecla*.
 4.^a TRECDA CLOSCAS.—*Lo ferrer de tall*.
 5.ª ROMBO.—
- P
 P I T
 P I E R A
 P I E R O L A
 T R O N A
 A L A
 A
- 6.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Mineral*.
 7.ª CONVERSA.—*Fals*.
 8.ª GEROGLÍFICH.—*Per sonsos los osos*.

GITANA GRANADINA

Sab dir la bonaventura,
 sab esquilar molt bé un gos,
 y sab beure una cañita...
 quan no se 'n pot beure dos.

XARADAS

I

- X.—Deu lo quart...
 Z.— *Prima-invertida*.
 X.—Lo nom poch que li sabia.
 Z.—Vosté dirá á que venia.
 X.—Es questió de mort ó vida
 lo que 'm du aquí.
 Z.— *Si s' explica...*
 X.—Ara: Senyó *inversa-prima*
 segons m' han dit, vosté estima
 á una Clara...
 Z.— —Y be ¿qué indica?
 qu' estimi á una Clara ó no?
 X.—Pues importa que desd' ara
 renuncia al amor de Clara.
 Z.—¿Perque
 X.— Perqué li dich jo
 Z.—¿Y qui es vosté per tals cosas
 privarm? ¡No se com aguanto...
 X.—¿Qui soch? Jo soch qui está al tanto
 de sas cosas amorosas.
 Z.—¿Vosté?
 X.— Si; d' aquesta dona
 no gayre temps endarrera
 vosté volia 'l *primera*
 pero no 'n tregué *segona*.
 Y ara escolti *prima-inversa*:
 si vosté á la Clara estima
 y vol, per forsa son *prima*
 li ha de obrir del pit la *tersa*.
 Z.—¿Y si m' hi poso de petja?
 Z.—*Primera* 'n treurá que així
 s' ho posa fort al magi
 s' ho haurá de posar al fetje.
 Z.—Mes se qu' es vosté que de tal
 modo s' ho pren, y ab empenyo
 X.—¿Jo qui soch? ¡Soch lo seu duenyol!
 Z.—¡Ah! ¿vosté se veu *total*?
 X.—¡Vosté dirá!
 Z.— Pues desd' ara,
 y vegi que clar li dich
 miri en mi á son enemich
 que li ha de robar la Clara.
 X.—¿Conqué vosté aixó fará?
 Z.—Si senyor, que aixó fará.
 X.—Doncas jo li impediré.
 Z.—Vosté no m' ho impedirá.
 X.—Ho veurém, la lley m' ampara
 y...
 Z.— ¿La lley diu?
 X.— Si, ho he dit.
 Z.—¿Y qui es vosté?
 X.— Só 'l marit...
 Z.—¿'L marit?...
 X.— De donya Clara.—
 Aquí la estupefacció
 del altre es tal que á n' al acte
 mor. (Final que estupefacte
 tal volta deixi al lector.)

JOSEPH OLIVERAS.

TERS DE SILABAS

.....

Primera ratlla vertical y horissóntal: ofici elevat.

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. — Correu - Apartat, número 4

PROGRESO Y MISERIA

Investigación de la causa de las crisis industriales
y del aumento de la miseria al aumentar la riqueza

EL REMEDIO

POR

ENRIQUE GEORGES

Versión castellana

Un tomo en 8.º de 476 páginas. — Precio 3 pesetas

ALBUM-PONS

Con más de 250 dibujos

Precio: DOS pesetas

Sortirá aviat la obra nova de C. GUMÁ

UNA AVENTURA D' AMOR

Poden los corresponsals fer lo pedido sens perdua de temps

MÉTODO DE HIDROTERAPIA

Aplicado durante más de 35 años

Escrito para el tratamiento de los ENFERMOS y para guía de los SANOS

por

SEBASTIÁN KNEIPP

Cura párroco de Wörishofen (Baviera). — Versión española de la 33.ª edición alemana

Un tomo en octavo. Precio: 4'50 pesetas Encuadernado en tela. Precio: 5'50 pesetas

LEOPOLDO ALAS (Clarín)

EL SEÑOR

y lo demás son cuentos

Un tomo en octavo. — Precio: 3 pesetas

MARTINEZ BARRIONUEVO

VENTA DE HIJOS

Ilustrado por M. G. SIMANCAS

Precio: 3'50 pesetas

Demá dissapte, dia 19 d' Agost
SORTIRA GRAN NÚMERO EXTRAORDINARI

de

LA CAMPANA DE GRACIA

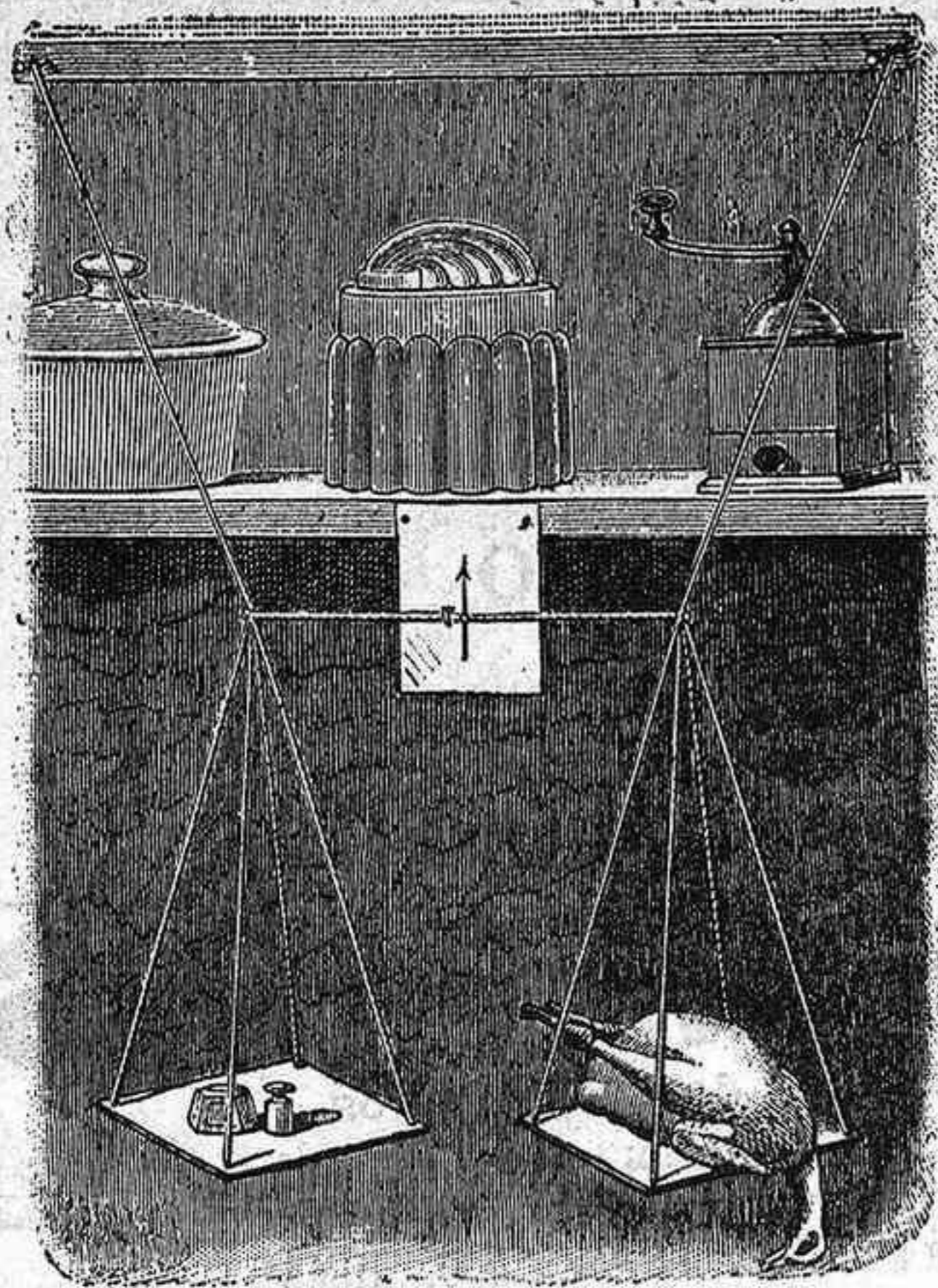
◆◆◆◆ Ilustració ab abundancia y text escullit ◆◆◆◆

¡Preu: 10 céntims lo número per tot arreu!

NOTA.—Tothem que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remitent l'import en libransas del Giro Mutuo, ó bé, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responem d' estravíos, no remotent ademés 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

DISTRACCIONS CASULANAS

BALANSA DE CORDILL

Se clavan en un prestatje dos claus a un metro de distancia, dels quals se suspén un cordill de l'50 metros de llarg, fenthi al mitj un nus. A iguals distancies d'aquest nus y ab fils de 25 centimetres de llarg, se penjan los platets formats ab trossos de cartró.

Darrera de la part horisontal del cordill s'hi coloca un paper, marcanthi per medi d'una fletxa la posició del nus quan la balansa está en repós. Si ara en un dels platets hi posan, per exemple, un pollastre, se romp l'equilibri, la part central del cordill pren una posició oblíqua y 'l nus no correspón ab la fletxa. Pera tornarla altra vegada a aquesta posició, será precis colocar en l'altre platet pesos graduats, y la suma d'aquests, restablert ja l'equilibri, 'ns donará a coneixe 'l pes del pollastre.

—segona; edifici suntuos,—Tercera: Obra de pasticer.

ABDELARIZ II.

TRENCA-CLOSCAS

S. ANTON LONSEN
ESTACIÓ DE TIANA

Formar ab aquestas lletres, lo titul de una sarsuela castellana.

PAU GUERRA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7.—Poble catalá.
3 4 5 7 4 7.—Arma.
4 3 2 2 7.—Eyna de fuster.
5 7 1 7.—Nom de dona
4 3 2.—Mineral.
5 6.—Arbre.
3.—Vocal

JOAN DEL PORTALET.

CONVERSA

- ¿Qué tens, Pepito?
—M' han pegat, papá.
—Qui, talós?
—La nena del ségón pis.
—¿La Mundeta?
—No senyor; la que jo y voste havém dit.

PERET PONS:

GEROGLÍFICH

× LL 1

I

LOC

DO

GRI

CIUTADÁ D' ILURO.

FILLAS DE EVA

Fot. S. B. Parrent and Sons.—New-York

¡Ja ho veuen los de LA ESQUELLA
quinas minyonas gastém!
Aquí 'n tenen una copia:
l' original... lo guardém.

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto 63.